

Nałożenie kary bez decyzji zobowiązującej

Samo wykazanie, że przedsiębiorca stosuje postanowienia o treści już **wpisanej do rejestru klauzul niedozwolonych**, stanowi wystarczającą przesłankę do stwierdzenia bezprawności jego działania

Małgorzata Kryszkiewicz
malgorzata.kryszkiewicz@infor.pl

TEZA Bezprawność występuje wówczas, gdy zachowanie przedsiębiorcy, czyli jego działanie, jak również zaniechanie, jest sprzeczne z powszechnie obowiązującym porządkiem prawnym, tzn. zarówno z normami prawnymi, jak również z zasadami współżycia społecznego i dobrymi obyczajami, bez względu na winę, a nawet świadomość sprawy.

STAN FAKTYCZNY Decyzją z 28 listopada 2012 r. prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (prezes UOKiK, pozwany) po przeprowadzeniu postępowania wszczętego z urzędu przeciwko bankowi uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działanie tego przedsiębiorcy, polegające na stosowaniu we wzorcach umownych postanowień, które zostały wpisane do rejestru postanowień uznanych za niedozwolone. Powódłożył odwołanie.

UZASADNIENIE Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie przychylił się do argumentów odwołującego się. SOKiK podniósł, że decyzja pre-

zesa UOKiK prawidłowo została oparta na założeniu, że powód stosuje praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów, o jakich mowa w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. nr 50, poz. 331 ze zm.). Wskazał, że za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o czym mowa w ust. 2 tego przepisu, rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ kodeksu postępowania cywilnego, naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji oraz nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji. Bezprawność występuje wówczas, gdy zachowanie przedsiębiorcy, czyli jego działanie, jak również zaniechanie, jest sprzeczne z powszechnie obowiązującym porządkiem prawnym, tzn. zarówno z normami prawnymi jak również z zasadami współżycia społecznego i dobrymi obyczajami, bez względu na winę, a na-

wet świadomość sprawy. Zatem dla ustalenia bezprawności działania wystarczy ustalenie, że określone zachowanie koliduje z przepisami. Bezprawność jest także niezależna od wystąpienia szkody. Dla oceny, czy w danej sytuacji mamy do czynienia z bezprawnym naruszeniem interesu konsumentów, konieczne jest dokonanie analizy regulacji określonych przepisów prawnych, które swym działaniem naruszył przedsiębiorca.

SOKiK przypomniał, że jednym z bezprawnych działań przedsiębiorcy, jest stosowanie postanowień uznanych za niedozwolone i wpisanych do rejestru prowadzonego przez prezesa UOKiK. Wobec tego wykazanie, że przedsiębiorca wprowadził do obrotu wzorzec umowny zawierający postanowienia o treści już wpisanej do rejestru klauzul abuzywnych, stanowi wystarczającą przesłankę do stwierdzenia bezprawności działania tego przedsiębiorcy.

Przechodząc do oceny bezprawności poszczególnych postanowień wskazanych w pkt I zaskarżonej decyzji sąd zważył, iż klauzule stosowane przez powoda są tożsame zarówno co do celu, jak i treści z klauzulami wpisanymi do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, co wynika ponad wszelką wątpliwość z ustaleń stanu faktycznego. Ponadto SOKiK odniósł się do zarzutu powoda, że prezes UOKiK naruszył art. 28 ust. 1 uokik poprzez niewydanie decyzji zobowiązującej. Zdaniem sądu

Komentarz eksperta

Jednokrotne awizowanie

NATALIA GAWEŁ

adwokat z Kancelarii KSP Legal & Tax Advice w Katowicach

SOKiK uznał za klauzule niedozwolone postanowienia regulaminu jednego z banków, z których wynika m.in., że jednorazowe awizowanie przez pocztę wysłanego przez bank do klienta pisma w przedmiocie zmiany taryfy prowizji i opłat za czynności bankowe stanowi skuteczne doręczenie. Nie jest to pierwsze takie rozstrzygnięcie. Sąd już kilkakrotnie wypowiadał się na temat stosowania przez banki podobnych zapisów w regulaminach, za każdym razem słusznie uznając je za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów. Nie budzi wątpliwości, że klauzule przewidujące uznanie za doręczoną korespondencji kierowanej przez bank do posiadacza rachunku po jej jedнокrotnym awizowaniu, kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Dają bowiem bankowi uprawnienie do samodzielnej, jednostronnej oceny kwestii skuteczności doręczania konsumentom kierowanej do nich korespondencji, co jest niedopuszczalne, zwłaszcza gdy dotyczy ona okoliczności istotnych z punktu widzenia ich interesów. Praktyka taka godzi nie tylko w powszechnie funkcjonujące standardy doręczania korespondencji, gdzie regułą jest zawsze podwójne awizo, ale także w podstawową zasadę wynikającą z art. 61 par. 1 k.c. Zgodnie z tym przepisem oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią. Ocena, czy istniała możliwość zapoznania się przez konsumenta z treścią oświadczenia woli przedsiębiorcy, wymaga zawsze zbadania okoliczności sprawy.

jest on niezasadny, gdyż wskazać należy, że wydanie decyzji zobowiązującej ma charakter uznaniowy, a ponadto konieczne jest uprawdopodobnienie stosowania przez przedsiębiorcę praktyki, o której mowa w art. 24 uokik oraz złożenie przez przedsiębiorcę zobowiązania do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmie-

rzających do zapobieżenia naruszeniom. Nawet spełnienie tych przesłanek nie obliuguje jednak prezesa UOKiK do wydania decyzji zobowiązującej, gdyż jak już wskazano ma ona charakter uznania administracyjnego.

Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z 5 grudnia 2014 r., sygn. akt XVII AmA 66/13

DGP PRZYPOMINA

Kosmetyczne zmiany w regulaminach

SN w jednej ze swoich uchwał (sygn. akt III SZP 3/06) wskazał, że praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów dopuszcza się każdy z przedsiębiorców, który wprowadza do stosowanych klauzul zmiany o charakterze kosmetycznym, polegające np. na zmianie szyku wyrazów czy też zastąpieniu jednych wyrazów innymi, jeżeli zmiany te nie prowadzą do zmiany istoty klauzuli.